

Anexa 03 Profilul funcțional istoric și actual al ZCP Calea Moșilor

Calea Moșilor a reprezentat secole la rând una dintre cele mai importante artere comerciale din București, caracterul comercial pronunțat avut în trecut fiind însă pierdut în ultimele decenii. Foarte puține dintre clădirile istorice păstrează azi modul de utilizare de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, demolarea zonei cuprinse între bd. Carol și Bucur Obor (zonă în care caracterul comercial era mult mai prezent decât în tronsonul cuprins între bd. Carol și Sf. Vineri) contribuind din plin la estomparea caracterului comercial al Căii Moșilor.

Bisericile au avut un rol important în evoluția Căii Moșilor, în jurul celor trei biserici (Biserica Sf. Gheorghe Vechi, Biserica Răzvan și Biserica Sibilelor) coagulându-se primele nuclee de locuințe și hanuri. Acestea au fost construite de-a lungul secolelor XVII – XVIII, spre deosebire de celelalte clădiri istorice încă păstrate, edificate cu precădere în a doua jumătate a secolului XIX. Acestea li se adaugă fosta sinagogă Beit Hamidraș ridicată în a doua jumătate a secolului XIX pe locul unui fost templu iudaic fondat în 1781¹.

În studiul „*Calea Moșilor (I). Din trecutul unei vechi artere bucureștene*” ce vizează analiza fondului construit de pe latura nordică a străzii (imobilele cu adresa Calea Moșilor, numerele impare de la 65 la 117), autoarele remarcă faptul că majoritatea caselor studiate erau locuințe, excepție făcând clădirile de la numerele 71, 73, 105 și 117, care aveau funcționalitate mixtă - locuințe și magazine sau ateliere. Pe latura sudică a Căii Moșilor au fost ridicate în secolul XIX numeroase hanuri: la numerele 82 și 84 au funcționat Hanul Evreilor (în imediata vecinătate a sinagogii Beit Hamidraș) și casa Ghoerghief (ulterior transformată în han - Hanul Polonez), dar și hanul Solacoglu (Solacolu), construit în 1859. Cele mai multe imobile sunt însă dedicate funcțiunii rezidențiale, locuințele colective de mari dimensiuni edificate în prima jumătate a secolului XX coexistând alături de locuințele individuale și imobilele cu funcțiuni mixte (locuire și comerț) specifice țesutului urban de la sfârșitul secolului XIX – începutul secolului XX.

În a doua jumătate a secolului XX, prin legea naționalizării o parte din clădirile prezente pe Calea Moșilor au primit noi funcțiuni publice: Casa Bercovici din Calea Moșilor 128 a fost transformată în sediul Asociației General a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România, funcțiune menținută și în prezent; imobilul din str. Părintele Stăniloae 2 a fost o perioadă sediu a ICVL (întreprinderea pentru cumpărarea și vânzarea locuințelor) sector 4; fostul han din Calea Moșilor 82 a fost transformat în policlinică. Multe dintre locuințele individuale au fost transformate în locuințe multifamiliale, în ciuda conformării inadecvate. Această schimbare funcțională are consecințe și în prezent, mare parte din fostele case naționalizate suferind modificări majore la nivel de partiu, în urma nevoii de transformare a spațiului. În plus, lipsa de întreținere curentă și regimul juridic de proprietate incert au făcut ca un număr însemnat de clădiri să fie în prezent parțial sau în totalitate neutilizate.

În ZCP Calea Moșilor există un număr limitat de instituții publice și de învățământ, amplasate în vecinătatea bd. Carol: Școala nr. 71 „Iovan Ducici” (fosta Școală generală nr. 80), Liceul „Hermes” (pe locul fostei Case a Școalelor, cf. Planului din 1911) și Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice.

După 1990, în zona protejată Calea Moșilor au fost construite 15 imobile noi, având funcțiuni mixte (servicii, turism, birouri și locuire). În plus, există un număr considerabil de parcele needificate de mari dimensiuni, rezultate în urma demolărilor arbitrare realizate în a doua jumătate a secolului XX, unele utilizate ca parcuri pentru autoturisme; pe locul acestora există posibilitatea dezvoltării unor proiecte care pot modifica ireversibil caracteristicile arterei istorice Calea Moșilor și ale împrejurimilor.

¹ Informații preluate online, consultat în 05.2019
http://bucharestian.com/Walks/Entries/2012/9/9_The_Jewish_District__from_Dristor_to_Piata_Unirii.html